

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorale Missionariorvm

Verjuys, Jean-Baptiste

Antverpiæ, 1682

8. An absolvi possit moribundus qui nulla signa pœnitentiæ dedit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41565

ARTICULUS VIII.

*Vtrum absolvi possit moribundus qui nulla
signa pœnitentiæ dedit ?*

Hic casus sæpè potest in Missione contingere, quia autem multi moderni (ex antiquis enim vix aliquem invenio) in hac materiâ nimis temerariè procedunt, passim absolvendo, saltem sub conditione, putantes se obligari in illo statu sequi probabilem sententiam, proponam diversos casus, & ostendam quidnam in illis certum sit, & quid probabile, & quid improbabile

1. Casus est: Quando moribundus loqui non potest, ostendit tamen Sacerdoti præsentis signa doloris, utrum sit absolvendus?

Pro quo distinguendum est in illa doloris exhibitione; aliquando illa exhibet in ordine ad claves seu ad confessionem, ut si statim antea dum tenuiter loqui posset, dixerit Confessario se dolere de peccatis, & velle confiteri, & subito opprimitur, ita ut confiteri non possit. 2. Quando illa exhibet non in ordine ad confessionem (cujus nullam fecit, mentionem) sed tantum præsentem Sacerdote tundit pectus & dicit Miserere mei Deus, vel similiter.

Si primo modo illa signa sint exhibita, omnino est absolvendus, quia talis verè confiteatur, saltem in genere quantum potest, ac pro-

inde

inde est absolvendus. Licet enim illa signa non
 sufficerent extra articulum mortis, in illo ta-
 men articulo ob necessitatem prementem suf-
 ficiens fundamentum est absolvendi, cum ali-
 ter fieri non possit. Dices: Confessio & con-
 tritio sunt partes distinctæ Sacramenti Pœni-
 tentiæ, ac proinde cum talis moribundus tan-
 tum exhibeat actum contritionis, & non con-
 fessionis, non erit sufficiens ad absolutionem
 impendendam. Resp. Quod nihil obstat quod
 per eundem actum utrumque fiat, sicut in om-
 ni confessione interior contritio non aliter ex-
 hibetur quàm per dolorosam confessionem,
 qui enim dicit se dolere de peccatis, & petit
 remedium, per hoc censetur confiteri prout
 in tali casu possibile est.

Quoad 2. modum major est difficultas:
 Plurimi enim Auctores, videl. Suarez disp. 23.
 sect. 1. n. 13. Et Vasquez q. 91. a. 2. dub. 1.
 Et Bonacina, & alii tenent quòd absolvi non
 possit. Sic enim dicit Suarez: Non satis est ad-
 hibere signa contritionis, sed necessarium est
 illa adhibere in ordine ad Claves, quia contri-
 tio, vel manifestatio ejus per se non est suffi-
 ciens materia Sacramenti Pœnitentiæ, sed
 quando informat confessionem aliquam, cum quâ
 perficit accusationem Sacramentalem, & hoc est
 exhibere signa in ordine ad claves. Ita Suarez.
 Dicendum tamen, quòd licet non constet
 utrum illa signa doloris ordinentur ad claves,
 quia hoc non potest infirmus exprimere, præ-
 su-

sumendum tamen est in favorem moribundi, & sic absolvendus est saltem sub conditione. Ita censet Layman lib. 5. tract. 6. cap. 8. Et Lugo de Sacr. Pœnit disp. 17 sect. 2. Ex dictis colligi potest quid dicerent præfati Auctores in casu quo moribundus nulla omnino signa exhibuisset, de quo infra.

2. Casus est, quando moribundus absente Confessario petiit confessionem, & signa doloris exhibuit; utrum possit à superveniente Confessario absolvi?

Negativè respondent auctores supra relati circa secundum modum, & præterea noster Petrus du Fay de Sacr. Pœnit q. 9. a. 3. disp. 3. ad 9. arg. Et Choquetius dissert. de Confess. per litteras cap. 7. n. 21. & Alvarez 1. 2. q. 19. a. 6. disp. 80. Qui tres sunt Ordinis nostri viri doctissimi; quibus etiam consentit Turrianus de Pœnitent. q. 9. a. 2. disp. 32. dub. 4. quos omnes citat Diana p. 3. tract. 3. resol. 4.

Potissimum ipsorum fundamentum est decretum Clementis VIII. datum 2 Junii. 1602. quo prohibuit docere, quod liceat per litteras vel internuncium Confessario absenti peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere.

Alii autem, qui sunt in maximo numero, tenent talem posse & debere absolvi. Sic tenent etiam ex Thomistis S. Antoninus 3. part. tit. 10. cap. 2. Sylvester v. Confessor. 3. n. 16. Paludanus in 4. dist. 21. q. 2. a. 2. con. 2. la Cruz

in direct. conscientia p. 2. de Sacr. Pœnit. q 3. dub. 8. concl. 2. Sylvius, Layman, Pontius. Lugo & alii plurimi. Qui contra decretum Clementis adferunt Paulum V. in Rituali quod approbavit & auctoritate Apostolicâ toti Ecclesiæ proposuit, ubi sic habetur: *Si inter confitendum, veletiam antequam incipiat confiteri, vox & loquela agro deficiant, motibus & signis conetur Sacerdos, quoad fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere, quibus utcumque vel in genere, vel in specie cognitis, vel (si confitendi desiderium sive per se, sive per alios ostenderit) absolvendus est.*

Quomodo autem hoc Rituale non repugnet decreto Clementis VIII. latè enucleat Lugo ubi sup. sect. 4. qui ibi videatur: quidquid tamen sit de veritate, hæc secunda sententia, si non probabilior, saltem omnino probabilis est. Ac proinde illam potest, imò fortè debet Confessarius sequi, ne moribundus destituatur necessario Sacramento, quod probabiliter saltem conferri potest. Ac proinde tutissimè talis absolvi potest saltem sub conditione. Nec hoc est propriè per Internuncium confiteri, quod prohibitum est.

Præcipua autem difficultas est in 3. casu, videlicet si moribundus non petiit, nec dedit ullum signum pœnitentiæ, nec in præsentia Confessarii, nec aliorum qui de hoc possent testari. Aliqui moderni putant etiam talem esse absolvendum, dummodo constiterit quod

R 6

semper

semper Christianè vixerit, imo quòd absolvi debeat, eò quod suam sententiam judicent, saltem esse probabilem, & ita passim practicant.

Fundant autem se 1. in facto Clementis VIII. de quo referunt quod aliquando videns aliquem cadentem de summitate fabricæ S. Petri, ipsum absolverit dicendo: si es capax, absolvo te à peccatis tuis. 2. Quia Gregor. XV. antequam esset Pontifex, existens Archiepiscopus Bononiensis, memoriale edidit Confessoriorum, in quo cap. 1. de formâ Sacram. Pœnitentiæ n. 16. id ita in praxi observari præcepit. 3. Etiam ratione: Quia homo qui Christianè vixit, in simili periculo constitutus, potest interius elicere actum attritionis, quo disponatur ad absolutionem Sacramentalem; ac proinde poterit saltem sub conditione absolvi. Pro quâ sententiâ tantùm invenio citatos Molfesium in sum. tom. 1. tract. 7. cap. 7. & Homobonum in exam. Eccles. p. 1. tr. 5. cap. 58. q. 84. Et Antonium de Litterariis. Multi autem moderni qui non scripserunt passim eandem tenent & practicant.

Respondeo tamen negativè, nec posse talem moribundum etiam sub conditione absolvi, eo quod hæc sententia non sit habenda pro probabili. Sic tenet ferè omnes Auctores: Vasquez q. 91. a. 2. dub. 1. n. 1. ubi dicit nullum esse qui contrarium teneat. Coninch disp. 5. n. 28. & disp. 7. dub. 10. n. 96 ubi expressè dicit oppositam sententiam non esse probabilem.

Lay.

Layman lib. 5. tract. 6. c. 12. n. 4. Regi-
 naldus. Turrianus, Henriquez, & P. Lugo ubi
 sup. tract. 17. sect. 3. Qui dicit, quod ex suis PP.
 Societatis nemo sit qui illam docuerit. Et licet
 Diana dicat quod aliqui teneant contrarium,
 asserit Lugo quod hoc tantū intelligi possit de
 aliquibus privatis Patribus, qui nō scripserunt.

Prob. nostra resolutio 1. Quia tam Decreta
 Pontificum, quàm Conciliorum non aliter ju-
 dicarunt moribundum absolvendum, quàm si
 desiderium confitendi per se, aut saltem per
 aliorum testimonia Confessario manifestârit:
 Unde sequitur quod si nulla omnino signa de-
 derit, absolvi non possit

Pr. 2. Ratione, ut puto, peremptoriâ: Non est
 probabile quod possit dari absolutio Sacramen-
 talis nisi præcesserit Sacramentalis confessio.
 sed Sacramentalis confessio non potest fieri nisi
 per aliqua signa exteriora, quibus pœnitens se
 accusat, igitur non est probabile quod talis
 possit absolvi. Maj. Prob. Quia cōfessio est pars
 essentialis Sacramenti Pœnitentiæ, sed non est
 probabile quod Sacramentum constare possit
 absque suis partibus essentialibus. Min. etiam
 Prob. Quia omne Sacramentum est signum
 visibile, seu sensibile, sed Sacramentum Pœ-
 nitentiæ non redditur sensibile nisi per signa
 exteriora partium suarum essentialium: Ipsa
 etiam contritio quæ est altera pars essentialis
 Sacramenti, redditur sensibilis per confessio-
 nem dolorosam, ergo ubi talis confessio non
 præ-

> R 7

præ-

præcedit, per signa sensibilia, non potest sequi Sacramentalis absolutio. Nec refert quod Christianè vixerit, quia ex hoc tantum sequitur quod præsumendum sit, quod si possit, eliquerit internam attritionem; hoc autem non sufficit sine confessione, quæ est altera pars essentialis; præterquam quod interior attritio non sufficiat, nisi per externa signa manifestetur: uti jam dictum est.

Dices cum Pellizatio, quem solum invenio ex PP. Societatis contrariam sententiam tenere ut probabilem, qui tomo 2. tract. 8. cap. 3. n. 116. dicit quod præterita vita transacta in observantia divinatorum mandatorum, & frequentatione Sacramentorum, saltem semel in anno, sit tacita quædam petitio Sacramenti Pœnitentiæ pro articulo mortis, sicut illa sufficit pro Sacramento extremæ Unctionis per hoc, quod non habuerit actum contrarium & quod testificatio & fama probitatis faciat interiorem dolorem, qui præsumitur adesse sufficienter sensibilis.

Resp. Quod tunc saltem absolvi non posset moribundus, nisi aliqui attestarentur de tali probitate, & quod Christianè vixerit, quod tamen qui hanc opinionem prædicant, non solent inquirere, sed passim absolvent etiam illos quos nunquam noverunt, & de quibus talia testimonia non habentur. Et dato quod ita esset; quis dicet talem censeri posse confiteri etiam de peccatis, quæ non

com-

commiserat, quando cognoscebatur sic vixisset
 Ac proinde non video quomodo hæc senten-
 tia possit censi probabilis, ut illam Confessa-
 rius tutò sequi valeat. De Sacramento verò
 Extrémæ Uctionis, imò & Baptismi longè
 alia est ratio, quia illa Sacramenta non con-
 stant actibus recipientium, tanquam partibus
 essentialibus, sicut Pœnitentia, cujus essentialis
 pars est Cōfessio quæ hîc nullatenus invenitur.

Ad argumenta supraposita Resp. ad 1.
 Quòd ipse Cardinalis Lugo ubi sup. n. 34.
 dicat se Romæ diligenter inquisivisse etiam
 ab ipsis qui ibi fuerant tempore Clementis
 VIII. & ab omnibus iudicatum fuisse fabulo-
 sum quod ibi refertur.

Nec 2. aliquid urget ex Memoriali Bono-
 niensi, particularis enim Ecclesiæ instructio
 nihil convincit. Imò, ut etiam ibidem refert
 Lugo, in constitutione Ecclesiæ Compostella-
 næ ita contrarium mandatum fuit, ut gravis
 pœna statuta fuerit illi qui auderet aliquem
 absolvere, qui non esset aliquod peccatum in
 particulari confessus, quia absolutio defectu
 materiæ valida non esset, sed sacrilega.

Ad 3. Satis patet ex dictis: quod interior
 actus attritionis non sufficiat, etiam cum præ-
 cedente vitâ Christianâ, quia illa non habet ra-
 tionem confessionis essentialiter requisitam.
 Ex quibus omnibus patet temerariam esse ab-
 solutionem sic datam, cum contraria senten-
 tia careat omni fundamento probabilitatis.

TRAC-